

ՀԱՆԴԵՍ ՔԱՂԱՔԱԳԻՏԱԿԱՆ

ԴԱՇՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՐԼԻՆԻ

ՅԱՆՈՒՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԱՄԵՆԱԿԱՒԵՆ

Վեհափառ Թագուհին Անգղիոյ, Կայսրուհի Հնդկաց. Վեհ. Կայսրն Աւստրիոյ, Թագաւոր Հունգարիոյ. Նախագահն Գաղղիական Հասարակապետութեան. Վեհ. Կայսրն Գերմանիոյ և Թագաւոր Բուլհիոյ. Վեհ. Թագաւորն Իտալիոյ. Վեհ. Կայսրն ամենայն Ռուսիոյ. Վեհ. Կայսրն Օսմանեանց. Բաղձալով կարգադրել եւրոպական բարեկարգութեան նպատակաւ ըստ պայմանաց դաշնադրութեանն Բարիզու, 30 մարտ 1856, վերջին տարիներուս դեպաց և Այստեֆանոյի նախաշաւիղ զայնադրութեամբ վախճան առած պատերազմէն ծագած խնդիրներն յԱրեւելս, միաձայնութեամբ կարծիք յայտնեցին թէ Տէրութեանց ժողովոյ գումարումը լաւագոյն միջոցն էր իրենց մէջ համաձայնութիւնը դիւրացնելու. Հետեալքար վերոյիշեալ Վեհափառք և Նախագահն գաղղիական Հասարակապետութեան իրենց կողմանէ լիազօր պատուիրակ կարգեցին առաջիկայ անձինքը.

Մեքիկն Բրիտանիոյ Վեհ. Թագուհին և Հնդկաց Կայսրուհին՝

Իւր առաջին նախարար Պիգոնսֆիլտ կոմսը, արտաքին գործոց նախարար Սլոլզզզլըի Մարգիլն, և Պերլինի անգլիական դեսպան Լորտ Օտոյ Ռուէլ.

Աւստրիոյ Վեհ. Կայսրն՝

Իւր առաջին և արտաքին գործոց

նախարար Անտրաշի կոմսը, Պերլինի աւստրիական դեսպան Քարոլի կոմսը, և Հռոմայ աւստրիական դեսպան Պարոն Հայմէրլէ.

Գաղղիոյ Հասարակապետութեան Նախագահն՝

Իւր արտաքին գործոց նախարար Պ. Վատինկոն, Պերլինի գաղղիական դեսպան Սէն-Վալիէ կոմսը, և արտաքին գործոց նախարարութեան քաղաքական գործոց վերատեսուչ Պ. Տէբրէ.

Գերմանիոյ Վեհ. Կայսրն՝

Իւր նախարարաց նախագահ և մեծ քարտուղար Պիսմարք իշխանը, արտաքին գործոց նախարար Պ. Էռնէստ Պիւլով, և Բարիզու գերմանական դեսպան Հոհէնլոյէ իշխանը.

Իտալիոյ Վեհ. Թագաւորն՝

Իւր արտաքին գործոց նախարար Գորդի կոմսը, և Պերլինի իտալական դեսպան տը Լոնէյ կոմսը.

Ռուսաց Վեհ. Կայսրն՝

Իւր մեծ քարտուղարն ու արտաքին գործոց նախարարն Կորչաքով իշխանը, Լոնտրայի ռուսական դեսպան Շուվալով կոմսը, և Պերլինի ռուսական դեսպան Պ. տ' Ուպրիլ.

Օսմանեանց Վեհ. Սադրալին՝

Իւր Հասարակային շինութեց նախարար Ալէքսանդր Գարաթէոդորի Բաշան, զօրապետ Մէհմէտ-Ալի Բաշան, Պերլինի օսմանեան դեսպան Սատուլլահ Պէյ.

ՄԱՆՈՒԹԻՒԹԻՒՆ. — Առաջիկայ դաշնադրութեան մէջ լիազօր նախարարաց այլ և այլ տիտղոսներն, ինչպէս սահմանագծին վրայ դանուած տեղերուն անուանքն համառոտութեան համար զանց առնուեցան:

Որք ըստ առաջարկութեան արքունեացն Սարարոյ-Հունգարիոյ, և ըստ հրաժարանաց արքունեացն Գերմանիոյ, գումարուեցան ի Պերլին լիազօր իշխանութեան վկայագրերով, որք օրինաւոր գտնուեցան: Եւ բարեբաղդաբար մէջերնին համաձայնութիւն հաստատուելով, հետեւեալ դաշինքը կոեցին:

Յօդուած 1. Պուլղարիա ինքնուրոյն և հարկատու իշխանութիւն մ'եղած է վեհ. Սուլթանին գերիշխանութեան ներքոյ. քրիստոնեայ կառավարիչ մը և ազգային զինուորութիւն պիտի ունենայ:

Յօդ. 2. Պուլղարիոյ իշխանութեան սահմանը պիտի ըլլայ, հիւսիսէն Դանուբի ալ ավունքը, Սերուիոյ հին սահմանագիւնէն մինչև Սիբիստրէի արևելակողմն որոյութիւն կէտ մը, և անկէ դէպ ի Սև ծով: Մանկալիայի հարաւակողմը Ռումանիոյ հողոյն կից, Հարաւէն՝ սահման պիտի ունենայ Պաքաւնայ դօտին:

Սոյն սահմանագծին որոյումն՝ ստորագրող տէրութեանց կողմանէ կարգեալ եւրոպական Յանձնաժողովոյ մը ձեռք պիտի կատարուի հետեւեալ պայմաններով.

1. Յանձնաժողովը նկատողութեան պիտի առնու այն անհրաժեշտ հարկը՝ զոր ունի վեհ. Սուլթանն՝ արևելեան Ռումելիի կողմանէ Պաքաւնի սահմանագլուխները պաշտպանելու:

2. Սամարովի բալթիքը մինչև 10 քիլոմէթր հեռաւորութեամբ ամրութիւն պիտի չկրնայ շինուիլ:

Յօդ. 3. Պուլղարիոյ իշխանն ազատաբար պիտի ընտրուի ժողովրդէն և պիտի հաստատուի բարձրագոյն Դռնէն՝ հաւանութեամբ տէրութեանց, եւրոպական մեծ տէրութեանց զահակալ ազգատոհմներուն ոչ մէկ անդամը չի կրնար Պուլղարիոյ իշխան ընտրուիլ: Իշխանական արժեքոյն թափուրմիսացած ժամանակ, նոր իշխանին ընտրութիւնն ալ նոյն պայմաններով և նոյն ձևերով պիտի կատարուի:

Յօդ. 4. Պուլղարիոյ երևելեաց ժողովն ի թունովա գումարուելով, իշխանին ընտրութենէն առաջ իշխանութեան վարչական կանոնադրութիւնը պիտի պատրաստէ:

Այն տեղուանքն ուր Պուլղարը խառն են թուրք, Ռումէն, Յոյն, և ուրիշ ժողովրդոց հետ, ընտրութեանց և վարչական կանոնադրին խմբագրութեան մասին այն ժողովրդոց ունեցած իրաւունքն ու շահերն ի հաշիւ պիտի առնուին:

Յօդ. 5. Հետեւեալ տրամադրութիւնները Պուլղարիոյ հասարակայնի իրաւանց հիմն պիտի բռնուին:

Կրօնական հաւատալեաց և դաւանութեանց տարբերութիւնն երբեք պիտի չկրնայ մէկու մը դէմ հանուիլ իբրև բացառութեան կամ անկարողութեան պատճառ ի մասին քաղաքային և քաղաքական իրաւանց միայելման, հասարակային պաշտամանց և պատուոց, կամ այլ և այլ արուեստից և ճարտարութեանց գործածման ուր տեղ և ըլլայ:

Ամեն կրօնից ազատութիւնն ու արտօքին պաշտամունքն ապահովեալ են Պուլղարիոյ բոլոր բնակչաց ինչպէս նաև օտարաց համար, և բնաւ արգելք պիտի չլրուի այլ և այլ հասարակութեանց թէ՛ նուիրապետական կազմաւորութեան և թէ՛ իրենց հոգևոր գլխոյն հետ ունեցած յարաբերութեանց:

Յօդ. 6. Պուլղարիոյ առժամանակեայ վարչութեան տնօրէնութիւնը կասերական ուստեայի մը ձեռք պիտի ըլլայ մինչև որ եւրպին վարչական կանոնադրութիւնն աւարտի: Սամանեան տեսուչ մը, ինչպէս նաև ներկայ դաշնադրութիւնն ստորագրող միւս տէրութեանց կողմանէ յատկապէս պատուիրակ կարգեալ հիւպատոսներն ա, նոր աջակցելու պիտի կոչուին՝ այդ առժամանակեայ վարչութեան գործողութիւններուն հսկելու համար:

Պատուիրակ հիւպատոսաց մէջ անհամաձայնութիւն ծագած ժամանակ՝

մեծամասնութիւնը պիտի որոշէ . իսկ եթէ մեծամասնութեան և ուսա կամ օսմանցի տեսչին մէջ անհամաձայնութիւն ծագի , դաշնագիր տէրութեանց կոստանդնուպոլսի դեսպաններն ի խորհուրդ գումարուելով որոշումն պիտի տան :

Յօդ . 7 . Առժամանակեայ կառավարութիւնը պիտի չկրնայ ինն ամսէն աւելի երկարաձգուիլ , ներկայ դաշնագրութեան վաւերացումները փոխանակուած օրէն հաշուելով :

Երբոր վարչական կանոնադրութիւնը շինուի , անմիջապէս պիտի ձեռնարկուի Պուլղարիոյ իշխանին ընտրութեան : Իշխանին ընտրութիւնն հաստատուելուն պէս , նոր կազմութիւնը պիտի գործադրուի և իշխանութիւնն իւր ինքնօրինութիւնը լիովին վայելել պիտի սկսի :

Յօդ . 8 . Առևտրական և նաւային դաշնագրութիւններն , ինչպէս նաև օտար տէրութեանց հետ Դրան կնքած և ցարդ ՚ի գործադրութեան եղող բոլոր պայմանագրութիւններն ու կարգադրութիւններն հաստատ պիտի մնան Պուլղարիոյ իշխանութեան մէջ , և բնաւ փոփոխութիւն պիտի չըլլայ ոչ մէկ տէրութեան նկատմամբ , մինչև որ անոր հաւանութիւնը չառնուի :

Պուլղարիոյ մէջէն անցնող վաճառուց բնաւ անցատուրը պիտի չառնուի :

Ամեն տէրութեանց ազգակիցներն ու աուրևաւոր՝ կատարեալ հաւասարութեամբ պիտի նկատուին :

Օտար հպատակաց ապահարկութիւններն ու արտօնութիւններն , ինչպէս նաև հիւպատոսական իրաւասութեան և պաշտպանութեան իրաւունքն որք հին դաշնագրութեամբ և սովորութեամբ հաստատեալ են , լիովին գործադրելի պիտի մնան , քանի որ չահակից կողմանց հաճութեամբ չփոփոխուին :

Յօդ . 9 . Պուլղարիոյ իշխանութեան առ գերիշխան արքունիս հատուցանելիք տարեկան հարկը , զոր Բ . Դրան

ցոյց տալիք Պանքային պիտի յանձնէ , ներկայ դաշնագրութիւնն ստորագրող տէրութեանց համաձայնութեամբ պիտի որոշուի նոր կազմաւորութեան գործադրուելուն առաջին տարւոյն վերջը : Յիշեալ հարկն իշխանութեան երկրէն ելած հասութից միջին հաշուոյն վրայ պիտի հաստատուի :

Օսմանեան տէրութեան հասարակաց պարտուց մէկ մասը Պուլղարիոյ ընկնելով , երբոր տէրութիւնը անոր հատուցանելիք հարկն որոշեն , պարտուց բաժինն ալ արդար համեմատութեամբ մը նկատողութեան պիտի առնուն :

Յօդ . 10 . Ռուսճուդ-Վառնայի երկաթուղւոյն ընկերութեան նկատմամբ օսմանեան կառավարութեան ունեցած պարտականութիւններն Պուլղարիոյ պիտի մանցնին ներկայ դաշնագրութեան վաւերացմանց փոխանակութեան թուականէն սկեալ , Հին հաշիւները Բ . Դրան , Պուլղարիոյ կառավարութեան և երկաթուղւոյն ընկերութեան մէջ համաձայնութեամբ պիտի կարգադրուին :

Նմանապէս եւրոպական Թուրքիոյ երկաթուղւոյն աւարտման ու կցման , ինչպէս նաև վարչութեան նկատմամբ Աւստրոյ-Հունգարիոյ և վարիչ ընկերութեան հետ Բ . Դրան կնքած պայմաններէն Պուլղարիոյ ընկած բաժինը Պուլղարիոյ իշխանութեան պիտի անցնի :

Այս խնդրոց կարգադրութեան համար հարկ եղած պայմանագրութիւններն Աւստրոյ-Հունգարիոյ , Սերուիոյ և Պուլղարիոյ իշխանութեան հետ մէկտեղ պիտի կնքուին , հաշտութեան կլնջուելէն անմիջապէս ետքը :

Յօդ . 11 . Օսմանեան զօրքն ալ պիտի չկենայ Պուլղարիոյ իշխանութեան մէջ , բոլոր հին բերդերը պիտի քանդուին Պուլղարիոյ իշխանութեան ծախիւրը մինչև մէկ տարի , և եթէ հնար է՝ աւելի առաջ : Տեղական իշխանութիւնն անմիջապէս միջոցներ ձեռք պիտի առնու զանոնք քանդելու հա-

մար, և պիտի չկրնայ նոր բերդեր չինել տալ: Բ. Դուռն իրաւունք պիտի ունենայ ուղածին պէս տրամադրելու օսմանեան կառավարութեան վերաբերեալ պատերազմական և ուրիշ նիւթերն, որոնք 30 յունուարի զինադադարման զօրութեամբ Դանուբի պարպուած բերդերուն մէջ մնացած ըլլան, ինչպէս նաեւ Շումլաի և Վառնայի բերդերուն մէջ գտնուածները:

Յօդ. 12. Իսլամ և ուրիշ կալուածատեալք և հողատէրք, որոնք Պուլղարիոյ իշխանութենէն դուրս բնակութիւն հաստատեն, պիտի կրնան իրենց անշարժ ստացուածքը պահել՝ վարձու տալով կամ ուրիշ անձանց ձեռքը մատակարարելով:

Թուրք-Պուլղար յանձնաժողով մը երկու տարուան մէջ պիտի կարգադրէ պետական կալուածոց և վազըֆներուն 'ի հաշիւ Բ. Դրան վաճառելու կամ մատակարարելու եղանակին վերաբերեալ խնդիրները:

Պուլղարիոյ իշխանութեան ժողովուրդներն օսմանեան տէրութեան ուրիշ երկիրներուն մէջ ուղևորած կամ բնակած ժամանակ՝ օսմանեան իշխանութեանց և օրինաց պիտի հպատակին:

Յօդ. 13. Պալքաններուն հարաւակողմը գաւառ մը կազմուած է, որ արևելեան Ռումէլի պիտի կոչուի, և Սուլթանին քաղաքական և զինուորական ուղղակի իշխանութեան ներքոյ պիտի մնայ վարչական ինքնօրինութեան պայմաններով և քրիստոնեայ կառավարիչ մ'ունենալով:

Յօդ. 14. Արևելեան Ռումէլիի սահմաններն են՝ հիւսիսէն և հիւսիսային արևմուտքէն՝ Պուլղարիա, և հետեւեալ երկրացուցին մէջ՝ նշանակուած տեղերը պիտի բովանդակէ:

Յօդ. 15. Վեհ. Սուլթանն իրաւունք պիտի ունենայ Ռումէլիի գաւառին թէ ցամաքային և թէ ծովային սահմանաց պաշտպանութիւնն հոգալու՝ ամբողջ

թիւններ չինելով և անոնց մէջ զօրք պահելով:

Գաւառին ներքին բարեկարգութիւնը բնիկ ռատիկանութեան զինուորներով պիտի պահպանուի տեղական զինուորութեան մ'աջակցութեամբ:

Այս երկու գնդերուն հրամանատար սպաները Սուլթանէն պիտի անուանուին, և կազմութեանն համար բնակչաց կրօնքն 'ի հաշիւ պիտի առնուի ըստ տեղեաց:

Վեհ. Սուլթանը կը խոստանայ արևելեան Ռումէլիի սահմանաց ամբողջ թիւններուն մէջ Պաշը-Պօզուք, Չէքքէզ և ուր և իցէ անկանոն զօրք չգործածել: Ասկէ զատ սոյն ծառայութեան սահմանեալ կանոնաւոր զօրքն երբեք պիտի չկրնան բնակչաց մէջ բնակիլ: Գաւառին մէջէն անցած ժաւանակներն ալ բնակութիւն պիտի չընեն:

Յօդ. 16. Ռումէլիի գաւառին կառավարիչը կամ կուսակալն իրաւունք պիտի ունենայ օսմանեան զօրքը կանչելու՝ երբոր գաւառին ներքին կամ արտաքին ապահովութիւնը վտանգի մէջ ընկնայ: Նախատեսեալ պատահականութեան մէջ Բ. Դուռը դաշնադիր տէրութեանց կոստանդնուպօլիս նրստող դեսպաններուն պիտի ծանուցանէ այս որոշումն, ինչպէս նաեւ զայն արգարացնող հարկերն:

Յօդ. 17. Արևելեան Ռումէլիի կուսակալը Բ. Դուռէն պիտի անուանուի հինգ տարուան համար, դաշնադիր տէրութեանց հաւանութեամբ:

Յօդ. 18. Ներկայ դաշնադրութեան վաւերացմանց փոխանակութենէն անմիջապէս յետոյ եւրոպական Յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, որոյ պաշտօնը պիտի ըլլայ՝ արևելեան Ռումէլիի կազմութեան ծրագիրը չինել օսմանեան Դրան հետ խորհրդակցութեամբ: Սոյն Յանձնաժողովը մինչև երեք ամիս պիտի որոշէ կուսակալին իշխանութիւնն, ներս ու իրաւունքն, ինչպէս նաեւ գաւառին վարչական դատական և ելեմտական դրութիւնն, սկզբնակէտ բռնելով

վիւայ էքներու վրայ շինուած այլ և այլ օրէնքներն և կոստանդնուպոլսի դեսպանախորհրդոյն ութերորդ նստին մէջ եղած առաջարկութիւններն :

Արևելեան Ռումէլիի համար որոշուելիք տրամադրութեանց բովանդակութիւնը կայսերական հրովարտակի մը նիւթ պիտի ըլլայ, զոր Բ. Դուռը պիտի հրատարակէ, և տէրութեանց պիտի հաղորդէ :

Յօդ. 19. Մինչև որ նոր կազմութիւնն 'ի գլուխ ելլէ, արևելեան Ռումէլիի գաւառին երևմտական վարչութիւնն եւրոպական Յանձնաժողովը պիտի տնտեսէ Բ. Դրան հետ համաձայնութեամբ :

Յօդ. 20. Դրան և օտար տէրութեանց մէջ կնքուած և կնքուելիք ամեն դաշնագրութիւնը, պայմանագրութիւնը և կարգադրութիւնը, ինչպէս օսմանեան կայսրութեան ամեն երկիրներուն՝ նոյնպէս և արևելեան Ռումէլիի մէջ գործադրելի պիտի ըլլան : Օտարազգեաց ստացած ազատութիւններն ու արտօնութիւններն, ինչ և ալ ըլլայ անոնց վիճակը, պիտի յարգուին այդ գաւառին մէջ : Բ. Դուռը կը խոստանայ որ կրօնից ազատութեան վրայ տէրութեան ընդհանուր օրէնքներն 'ի նպաստ ամեն կրօնից պահպանել տայ :

Յօդ. 21. Արևելեան Ռումէլիի երկաթուղեաց մասին Բ. Դրան իրաւունքն ու պարտականութիւններն ամբողջապէս կը կենան :

Յօդ. 22. Պուլղարիոյ և արևելեան Ռումէլիի մէջ ռուսական զբաղող զօրաց գումարն 50000 պիտի չանցի, և պիտի բաղկանայ վեց բաժին հետևակազօրէ և երկու բաժին հեծելազօրէ : Ասոնց ծախքը դրաւեալ երկիրը պիտի հոգայ : Գրաւող զօրքն իւր հաղորդակցութիւնները պիտի պահէ Ռուսիոյ հետ, ոչ միայն Ռումանիոյ մէջէն՝ երկու պետութեանց մէջ կնքուելիք կարգադրութեանց համեմատ, այլ և Սև ծովու նաւահանգիստներէն, վառնա-

յէն ու Պուրկազէն, ուր պիտի կրնան հարկ եղած մթերանոցները կազմել ցորչափ ժամանակ որ տե՛ն գրաւումը :

Արևելեան Ռումէլիի և Պուլղարիոյ գրաւման տեղութիւնն Ռուսաց կայսերական զօրքն ինն ամիս որոշուած է ներկայ դաշնագրութեան վաւերացմանց փոխանակութեան թուականէն :

Ռուսաց կայսերական կառավարութիւնը կը խոստանայ իննամեայ պայմանաժամէն ետև մինչև երեք ամիս իւր զօրքը քաշել՝ Ռումանիայէն անցունելով և ամբողջապէս զայն ալ պարպելով :

Յօդ. 23. Բ. Դուռը կը խոստանայ, կրէտէ կղզւոյն մէջ խցի մօտը գործադրել 1868 թուոյն վարչական կանոնադրութիւնն արդար դատուած բարեփոխութեամբ :

Նմանօրինակ կանոնադրութիւնը, տեղական պիտոյից յարմարեալ, 'ի բաց առնելով իրէտէի շնորհուած ապահարկութիւնը, հաւասարապէս պիտի մրտցուին ու գործադրուին եւրոպական թուրքիոյ ուրիշ մասանց մէջ, որոնց համար յատուկ կազմութիւն մը նախատեսուած չէ՝ սոյն դաշնագրութեան մէջ :

Բ. Դուռն յատուկ Յանձնաժողովոց պիտի յանձնէ այն նոր կանոնադրութեանց մանրամասն պարագաները խմբագրել իւրաքանչիւր գաւառաց մէջ : Սոյն Յանձնաժողովոց մէջ տեղացի տարրն ընդարձակապէս ներկայացեալ պիտի ըլլայ :

Այս աշխատութեանց արդիւնքն ըլլալիք կազմական ծրագրերը Բ. Դրան քննութեանը պիտի ներկայանան, նա ալ հրատարակելէ և դործադրութեան գնելէ առաջ արևելեան Ռումէլիի համար կազմուած եւրոպական Յանձնաժողովոյն կարծիքը պիտի առնուի :

Յօդ. 24. Եթէ պատահի, որ Բ. Դուռն և Յունաստան՝ Պերլինի տէրութեանց խորհրդոյն տասնևերեքերորդատնագրութեան մէջ նշանակեալ սահմանագլխի ուղղութեան վրայ չկրնան համաձայնիլ, Գերմանիա, Աւստրոյ-

Հունգարիա, Գաղղիա, Մեծն-Բրիտանիա, Իտալիա և Ռուսիա իրենց կը վերապահեն՝ բանակցութիւնները շուրջ համար իրենց միջնորդութիւնն առաջարկել երկու կողմանց։

Յօդ. 25. Պոսնիոյ և Հէրսէլի նախագահներն Աւստրոյ-Հունգարիոյ կառավարութեանը պիտի յանձնուին, որ Սերուիոյ և Գարատաղի մէջտեղ տալով ծառայողի դաւաճող վարչութիւնն իւր վրայ առնուլ չուզելով, օսմանեան վարչութիւնը պիտի շարունակէ այն տեղ։ Սակայն քաղաքական նոր վիճակին ինչպէս նաև ճամբաներուն ազատութիւնն ու ապահովութիւնն աւելցնելու պահանջները համարձակ չեն, և Պոսնիոյ հին կուսակալութեան այս մասին բովանդակ տարածութեան վրայ զինուորական և առևտրական ուղիներ չի նշել։

Ասոր համար՝ Աւստրոյ-Հունգարիոյ և Թուրքիոյ կառավարութիւնը իրենց կը վերապահեն պարագաներուն վրայ խորհրդակցել։

Յօդ. 26. Գարատաղի անկախութիւնը կը ճանչուի Բ. Դոնէն և բոլոր այն միւս գաղաղիք տէրութիւններէն՝ որք ցարդ չէին ընդունած։

Յօդ. 27. Դաշնադիր տէրութիւնը համաձայն են հետեւեալ պայմաններուն վրայ։

Գարատաղի մէջ կրօնական հաւատալեաց և դաւանութեանց տարբերութիւնը պիտի չլինայ մէկու մը դէմ հանուիլ իրիւ բացառութեան կամ անկարողութեան պատճառ 'ի մասին քաղաքային և քաղաքական իրաւանց վայելման, հասարակային պաշտամանց և պատուոց, կամ այլ և այլ արուեստից և ճարտարութեանց գործածման, ուր տեղ և ըլլայ։

Ամեն կրօնից ազատութիւնն ու արտաքին պաշտամունքն ապահովեալ են Գարատաղի բոլոր բնակչաց՝ ինչպէս նաև օտարաց համար, և բնաւ արգելք

պիտի չըրուի այլ և այլ հասարակութեանց թէ՛ նուիրապետական կազմաւորութեանն և թէ՛ իրենց հոգևոր զբաղմունքն առնեցած յարաբերութեանց։

Յօդ. 28. Գարատաղի նոր սահմաններն հետեւեալ կերպիւ որոշուած են։

Յօդ. 29. Անթիվարի և Ժովեզերքը Գարատաղի հետ միացած են հետեւեալ պայմաններով։

Այս երկրին հարաւակողմը գտնուող երկրներն որոշեալ սահմանագծին համեմատ մինչև Պոյանա դետը, բովանդակելով մէջ նաև Տուլչինոյ, Թուրքիոյ պիտի վերադառնան։ Սրիցայի հողը մինչև նշանակեալ հիւսիսային սահմանագիծը Դաղմատիոյ հետ պիտի միանայ։

Գարատաղի կուսարեալ ազատութիւն պիտի ունենան Պոյանայի վրայ նաւարկելու։ Գետին անցած տեղերուն վրայ ամրութիւն պիտի չլինուի, բաց առնոցմէ՝ որք Շքօտայի քաղաքին պաշտպանութեան համար հարկաւոր ըլլան, բայց քաղաքէն վեց հազարամէդր հեռաւորութենէ անդին պիտի չտարածուին։

Գարատաղ պիտի չլինայ պատերազմանաւ և նաւային դրօշակ ունենալ։

Անթիվարիի նաւահանգիստն և Գարատաղի բոլոր լուրերը փակուած պիտի մնան ամեն ազգաց պատերազմանաւուց։

Գարատաղի հողին վրայ՝ լճին և Ժովեզերաց մէջտեղ գտնուած ամրութիւնը պիտի քանդուին, և նոր ամրութիւնը պիտի չլինան շինուիլ այն կողմերը։

Թէ՛ Անթիվարիի և թէ՛ Գարատաղի Ժովեզերաց բարեկարգական և առողջապահական հսկողութիւնն Աւստրոյ-Հունգարիա պիտի ընէ եղբրապահ թիւթե չղզենաւուց միջոցաւ։

Գարատաղ պիտի ընդունի Դաղմատիոյ մէջ գործադրեալ Ժովային օրէնսդրութիւնը։ Աւստրիա-Հունգարիա ալ կը խոստանայ Գարատաղի առևտրական դրօշին պաշտպանութիւն ընել իւր հիւպատոսաց ձեռքը։

Գարատաղ իւր նոր հողին մէջ կառուցելու երկաթուղի մը շինելու և դորաձեւելու իրաւանց վրայ պէտք է համաձայնի Աւստրո-Հունգարիոյ հետ : Այս ճամբաներուն վրայ երթեկեկութիւնը կատարելապէս աղատ պիտի ըլլայ :

Յօդ. 30. Գարատաղի հետ միացեալ երկիրներուն մէջ կառուած կամ անշարժ ստացուածք ունեցող իսլամներն և այլք, որք Գարատաղի իշխանութեան հողէն դուրս բնակիլ ուզեն, կրնան իրենց անշարժ ստացուածքը պահել վարձու տալով կամ ուրիշ անձանց ձեռք տնտեսելով :

Մէկու մը ստացուածքը չի կրնար ձեռքէն առնուիլ, բայց եթէ հասարակաց օգտի համար, ըստ օրինի, և կանխաւ հատուցումն ընելով :

Թուրքերէ և Գարատաղցիներէ խառն Յանձնաժողովոյ մը պիտի յանձնուի՝ մինչև երեք տարի՝ կարգադրել Պետութեան ստացուածոց և վստքոյի վաճառման գործածութեան և շահեցուցման եղանակին վերաբերեալ բոլոր գործերն, ինչպէս նաև անոնց մէջ մասնաւորացած ունեցած շահերուն վերաբերեալ խնդիրները :

Յօդ. 31. Գարատաղի իշխանութիւնը կոստանդնուպօլսի մէջ և ուրիշ հարկաւոր դատուած տեղեր Գարատաղցի գործակատարներ դնելու համար ուղղակի օսմանեան Դրան հետ պիտի բանակցի :

Օսմանեան երկրին մէջ ճանապարհ հորդող կամ բնակող Գարատաղցիք՝ միջադպին օրինաց ընդհանուր սկզբունց և Գարատաղցուցնկատմամբ հաստատեալ սովորութեանց համեմատ՝ օսմանեան օրինաց և իշխանութեանց պիտի հնազանդին :

Յօդ. 32. Գարատաղի զինուորները ներկայ դաշնագրութեան վաւերացմանց փոխանակութենէն մինչև քսան օր, կամ եթէ հնար է՝ աւելի առաջ, պիտի պարպեն իշխանութեան նոր սահմաններէն դուրս գտնուող երկիրները՝ զորս այս միջոցիս գրաւած են :

Օսմանեան զօրքն ալ մինչև քսան օր պիտի քաշուին Գարատաղի թողուած տեղերէն : Սակայն տասնհինգ օր աւելի պայմանաժամ մը պիտի շնորհուի օսմանեան զօրաց, որպէս զի ամրոցներէն մեկնին և անոնց մէջ գտնուած պաշարներն ու նիւթերը փոխադրեն : Իսկ անմիջապէս փոխադրելն անկարելի եղած նիւթոց ցուցակը շինեն :

Յօդ. 33. Ներկայ դաշնագրութեամբ Գարատաղի տրուած նոր երկիրներուն բաժինն ընկած օսմանեան պարտքը Գարատաղի վրայ ընկելով, Տէրութեանց երեսփոխանները Բ. Դրան հետ խորհրդակցութեամբ անոր դումարը պիտի որոշեն արդար հիման մը վրայ :

Յօդ. 34. Դաշնադիր տէրութիւնք Սերուիոյ իշխանութեան անկախութիւնը կը ճանչնան հետեւեալ յօդուածին մէջ նշանակեալ պայմաններուն կապելով :

Յօդ. 35. Սերուիոյ մէջ կրօնական հաւատալեաց և դաւանութեանց խրատութիւնը պիտի չկրնայ երբեք մէկու մը դէմ հանուիլ իրրե բացառութեան կամ անկարողութեան պատճառի մասին քաղաքային և քաղաքական իրաւանց վայելման, հասարակային պաշտամանի և պատուոց, կամ այլ և այլ արուեստից և ճարտարութեանց գործածման, ուր տեղ և ըլլայ :

Ամեն կրօնից ազատութիւնն ու արտաքին պաշտամունքն ապահովեալ են Սերուիոյ բոլոր բնակչաց՝ ինչպէս նաև օտարաց համար, և բնաւ արգելք պիտի չդրուի այլ և այլ հասարակութեանց թէ՛ նուիրապետական կազմաւորութեանն և թէ՛ իրենց հոգևոր գլխուն հետ ունեցած յարաբերութեան :

Յօդ. 36. Սերուիա հետեւեալ սահմանագծին մէջ պարունակեալ երկիրները կը ստանայ :

Յօդ. 37. Մինչև որ նոր կարգադրութիւնք կնքուին, Սերուիոյ մէջ բնաւ փոփոխութիւն պիտի չըլլայ օտար երկիրներու հետ ունեցած առևտրական յարաբերութեանց մասին :

Սերուհայէն անցած վաճառուց համար փոխանցութեան ոյր և է տուրք պիտի չառնուի բնաւ :

Օտար հպատակաց ազատութիւններն ու արտօնութիւններն՝ ինչպէս նաև հիւպատոսաֆան իրաւասութեան և պաշտպանութեան իրաւունքներն՝ ինչպէս որ կան այսօր, լիովին պիտի գործադրին, քանի որ շահ ունեցող տէրութեանց հետ համաձայնութեամբ փոփոխուած չըլլան :

Յօդ. 38. Եւրոպական թուրքիոյ երկաթուղոյն աւարտման, կցման, ինչպէս շինուելիք գծերուն վարչութեան նկատմամբ Աւստրոյ—Հունգարիոյ և վարիչ ընկերութեան հետ Դրան կնքած պայմաններէն Սերուհայ ընկած բաժինը Սերուհայ պիտի անցնի :

Այս խնդրոց կարգադրութեան համար հարկ եղած պայմանադրութիւններն Աւստրոյ—Հունգարիոյ, Դրան, Սերուհայ, և իւր ձեռնհասութեան սահմանին մէջ Պուլղարիոյ իշխանութեան հետ մէկ տեղ պիտի կնքուին ներկայ դաշնադրութեան կնքուելէն անմիջապէս յետոյ :

Յօդ. 39. Սերուհայ հետ միացած երկիրներուն մէջ անշարժ կալուած ունեցող իսլամք, որ Սերուհայ իշխանութեան երկրէն դուրս բնակութիւն հաստատել ուզեն, պիտի կրնան իրենց անշարժ քաղաքացուածքը պահել, վարձու տալով կամ ուրիշ անձանց ձեռքը մատակարարելով :

Թուրք—Սերուհայի Բանձնաժողով մը երեք տարուան մէջ պիտի կարգադրէ Պետական կալուածոց և վազլիֆներուն ի հաշիւ Բ. Դրան վաճառելու, շահեցրնելու կամ գործածելու եղանակին վերաբերեալ բոլոր գործերն, ինչպէս նաև անոնց մէջ մասնաւորաց շահերուն վերաբերեալ խնդիրներն, եթէ գտնուին :

Յօդ. 40. Մինչև որ թուրքիոյ և Սերուհայ մէջ դաշնադրութիւն մը կնքուի, օսմանեան երկրին մէջ ուղևորող կամ բնակող Սերուհայիք միջազգային իրա-

ւանց ընդհանուր սկզբանց համեմատ ընդունելութիւն պիտի գտնեն :

Յօդ. 41. Սերուհայոց զօրքը ներկայ դաշնադրութեան վաւերացմանց փոխանակութենէն մինչև տասն և հինգ օր պիտի քաշուին այն տեղերէն՝ որք Սերուհայ նոր սահմաններէն դուրս են :

Օսմանեան զօրքն ալ նոյն պայմանաժամուն մէջ պիտի քաշուին Սերուհայ թողուած տեղերէն : Սակայն աւելի պայմանաժամ մը կը շնորհուի իրենց՝ թէ ամրութիւններէն մեկնելու և անոնց մէջ գտնուած պաշտրներն ու նիւթերը դուրս հանելու, և թէ անմիջապէս չվերցուելիք նիւթոց և այլոց հաշուեցուցակը շինելու համար :

Յօդ. 42. Ներկայ դաշնադրութեամբ Սերուհայ տրուած նոր երկիրներուն բաժնին ընկած օսմանեան պարտուց մասը Սերուհայ վրայ մնալով, տէրութեանց է. Պուլիս երեսփոխանները Բ. Դրան հետ համաձայնութեամբ անոր գումարը պիտի որոշեն արդար հիման մը վրայ :

Յօդ. 43. Դաշնագիր տէրութիւնք Ռումանիոյ անկախութիւնը ճանչնալով՝ հետևեալ երկու յօդուածոց մէջ նշանակուած պայմաններուն կը կտպեն :

Յօդ. 44. Ռումանիոյ մէջ կրօնական հաւատալեաց և դաւանութեանց տարբերութիւնը պիտի չկրնայ երբեք մէկու մը դէմ հանուիլ իբրև բացառութեան կամ անկարողութեան պատճառ ի մասին քաղաքային և քաղաքական իրաւանց վայելման, հասարակային պաշտամանց և պատուոց, կամ այլ և այլ արուեստից և ճարտարութեանց գործածման, ուր տեղ և ըլլայ :

Ամեն կրօնից ազատութիւնն ու արտաքին պաշտամունքն ապահովեալ են Ռումանիոյ բոլոր բնակչաց՝ ինչպէս նաև օտարաց համար, և բնաւ արգելք պիտի չգործուի այլ և այլ հասարակութեանց թէ նուիրապետական կազմաւորութեանն և թէ իրենց հոգևոր գլխոյն հետ ունեցած յարաբերութեանց :

Պէմն տէրութեանց հպատակները՝ վաճառականք և այլն՝ առանց կրօնից խտրութեան կատարեալ հաւասարութեամբ պիտի բռնուին Ռումանիոյ մէջ։

Յօդ. 45. Ռումանիա Ռուսիոյ վեհ. կայսեր կը վերադարձունէ Պեսարաւ. պիոյ երկիրն այն մասն որ 1856 թուոյն Բարիքի դաշնադրութեամբ Ռուսիայէն անջատուած է։

Յօդ. 46. Դանուբի Տէլզան ձևացընող կղզիներն, ինչպէս նաև Ոճերու կղզին, և Գիլիա, Սուլինա, Մահմուտիէ, Իսաքչա, Թուլչա, Պապատաղ, Հրչովօ, Բէօսթէնճէ և Մէճիտիէ քաղաքները պարունակող Թուլչայի գաւառը Ռումանիոյ հետ կը միանայ։ Սակէ զատ Տոպրուճայի հարաւակողմը Սիլիսթրէի արևելակողմէն մինչև Սև ծով և Մանկալիոյ հարաւակողմը յանգող երկիրն ալ Ռումանիոյ կը մնայ։

Սահմանադժին որոշումը Պուլղարիոյ սահմանները գծելու պաշտօն ունեցող եւրոպական Բանձնաժողովոյն ձեռքը պիտի կատարուի։

Յօդ. 47. Գուբերուն և որսարանաց բաժանման խնդիրը Դանուբի եւրոպական Բանձնաժողովոյն իրաւարարութեանը պիտի յանձնուի։

Յօդ. 48. Ռումանիայէն անցնող վաճառուց համար անցատուրք բնաւ զրոյսի չառնուի։

Յօդ. 49. Ռումանիոյ մէջ հիւպատոսաց արտօնութիւններն ու իրաւաւորութիւնները կանոնաւորելու համար պայմանադրութիւններ կրնայ կնքել Ռումանիա։ Ստացեալ իրաւունքներն անվըթար պիտի մնան քանի որ չահակից կողմանց և Ռումանիոյ համաձայն հաւանութեամբը չափաւորուած կամ փոփոխուած չըլլան։

Յօդ. 50. Մինչև որ հիւպատոսաց արտօնութիւններն ու իրաւունքները կանոնաւորող դաշնադրութիւն մը կընքուի ընդ մէջ Թուրքիոյ և Ռումանիոյ, օսմանեան երկիրներուն մէջ ուղևորող կամ բնակող ռումէն հպատակներն և

Ռումանիոյ մէջ ուղևորող կամ բնակող օսմանեան հպատակներն ուրիշ եւրոպական տէրութեանց հպատակներուն երաշխաւորեալ իրաւունքները պիտի վայելեն։

Յօդ. 51. Հասարակային շինութեանց և այլ նմանօրինակ ձեռնարկութեանց մասին՝ Բ. Դրան իրաւունքներն ու պարտականութիւնները Ռումանիոյ պիտի անցնին, իրեն թողուած երկիրներուն համար։

Յօդ. 52. Դանուբի վրայ նաւարկութեան ազատութեանը համար յանուն եւրոպական շահուց ապահովեալ երաշխաւորութիւններն աճեցնելու համար՝ դաշնադիր տէրութիւնք կ'որոշեն, որ գետին բոլոր անցած տեղերուն եզերքը երկաթի-Դանէն մինչև բերանները գտնուած բոլոր բերդերն ու ամրութիւնները պիտի քանդուին, և նորեր պիտի չշինուին։ Բնաւ պատերազմական նաւ պիտի չկրնայ Դանուբի վրայ նաւարկել երկաթի-Դանէն վար, ի բաց առեալ լծիմէ նաւերն՝ որք հսկողութեան և մարտական ծառայութեան համար պիտի գործածուին։ Սակայն Դանուբի բերանն սպասող տէրութեանց շոգենաւները պիտի կրնան մինչև կալաց ելլել։

Յօդ. 53. Դանուբի եւրոպական Բանձնաժողովին, որուն մէջ Ռումանիա ալ ներկայացուցիչ պիտի ունենայ, այսուհետև ալ իւր պաշտօնը պիտի շարունակէ մինչև կալաց, կատարելապէս անկախ ըլլալով երկրական իշխանութենէն։ Անոր իրաւանց, արտօնութեանց և պարտականութեանց վերաբերեալ ամեն դաշնադրութիւնք, կարգադրութիւնք և որոշմունք վերահաստատուած են։

Յօդ. 54. Եւրոպական Բանձնաժողովոյն տնտեսութեան համար որոշուած պայմանաժամուն աւարտելէն տարի մ'առաջ, տէրութիւնք համաձայնութեամբ պիտի որոշեն անոր իշխանութեան երկարաձգումը կամ հարկաւոր դատուած փոփոխութիւնները։

Յօդ. 55. Երկաթի-Դոնէն մինչև Կալաք նաւարկութեան և գետային ոստիկանութեան ու հսկողութեան կանոնները պիտի շինուին եւրոպական Յանձնաժողովէն՝ գետեզերեայ պետութեանց պատուիրակներուն գործակցութեամբ, և Կալաքէն վար գտնուած մասին համար որոշուած կամ որոշուելիք կանոնադրութեանց հետ համաձայնելու վիճակի մէջ դրուին :

Յօդ. 56. Դանուբի եւրոպական Յանձնաժողովն Օձերու կղզւոյն վրայի փարոսները վառ պահելն ապահովելու համար՝ պէտք եղած կարգադրութիւնը պիտի ընէ որուն հետ որ անկ է :

Յօդ. 57. Երկաթի-Դրան և ջրվէժներուն կողմէ նաւարկութեան դէմ ելած արգելքները բառնալու սահմանեալ շինութեանց կատարումն Աւստրո-Հունգարիոյ յանձնուած է, Գետին այն մասին եղբորը գտնուող պետութիւնը՝ այն շինութեանց օգտին համար պահանջուելիք ամեն դիւրութիւնները պիտի շնորհեն :

Եւրոպական Յանձնաժողովն 1874 մարտ 13 լոնտրոյի դաշնադրութեան վեցերորդ յօդուածն, որ այդ շինութեանց ծախքը բարձրելու համար առժամանակեայ սակ մ'առնելու իրաւանց կը վերաբերի, անիտիոս կը մնայ 'ի նպատակ Աւստրո-Հունգարիոյ :

Յօդ. 58. Բ. Դուռը Ռուսիոյ տէրութեան կը թողու Ասիոյ մէջ Արտահանայ, Ղարսի և Պադուաի գաւառները, Պադուաի նաւահանգստով հանդերձ, ինչպէս նաև Ռուս-Թուրքական հին սահմանին և հետեւեալ սահմանագծին մէջտեղ գտնուած երկիրները :

Նոր սահմանն Այստէֆանոյի դաշնադրութեան որոշած գծին համեմատ Սև ծովէն սկսելով կ'երթայ մինչև Արդուին հարաւակողմն և խորային հիւսիսային արևմտակողմը կէտ մը, անտի ուղիղ գծով կ'երկարի մինչև Ճորոխ գետը, կ'անցնի գետն և կ'երթայ Ասիմիսէնի արևելակողմէն ուղիղ գծով գէպ 'ի հարաւ, և կը կցուի Այստէֆանոյի դաշնադրութեան մէջ նշանակեալ Ռուսական

սահմանագլխին՝ Նարիմանի հարաւակողմը կէտի մը վրայ, Օլթին Ռուսիոյ թողլով : Ս. յն կէտէն սահմանն արևելք կը դառնայ, Թէպրէնէքէն կ'անցնի, որ Ռուսիոյ կը մնայ, և կը յառաջանայ մինչև 'ի Բէննէք գետ : Սոյն գետին ընթացքին հետեւելով դէպի հարաւ կ'ուղղուի, Պարտէզն և Ենիքէյը Ռուսիոյ թողլով, Գարաէօճէն դիւղին արևմտակողմը կէտէ մ'անցնելով կ'երթայ Մըժնիկերտ, ուղիղ գծով կը շարունակէ դէպ 'ի Գաստառաղ լեռան գագաթն, և հիւսիսէն Երասխի և հարաւէն Եփրատայ (Մուրատ սու) գետաբերաններուն մէջտեղը ջրոց բաժանման գծէն անցնելով կ'երթայ կը յանգի մինչև Ռուսական հին սահմանը :

Յօդ. 59. Ռուսիոյ Վեհ. Կայսրը կը յայտնէ թէ Պադուան էապէս շուտ տրական ազատ նաւահանգիստ ընելու դիտաւորութիւն ունի :

Յօդ. 60. Ալաշկերտի հովիտն և Պալաղիտ քաղաքը, զոր Այստէֆանոյի դաշնադրութեան իննետասներորդ յօդուածը Ռուսիոյ թողած է, Թուրքիոյ կը վերադառնան :

Բ. Դուռը Պարսկաստանի կու տայ Բօթլուի քաղաքն ու հողն, ինչպէս որ որոշուած է Թուրք-Պարսկական սահմանները գծելու համար կազմուած Անգլո-Ռուս Յանձնաժողովէն :

Յօդ. 61. Բ. Դուռը կը խոստանայ առանց այլ ևս յապաղելու դործադրել այն բարեփոխմանն ու բարենորոգումները, զորս տեղական պէտքերը կը պահանջեն Հայոց բնակած գաւառներուն մէջ, և անոնց ապահովութիւնն երաշխաւորել Զէքէզաք և Քրդաք դէմ : Այս նպատակաւ ձեռք առած միջոցները պարբերաբար պիտի ծանուցանէ տէրութեանց, որը անոնց գործադրութեանը պիտի հսկեն :

Յօդ. 62. Բ. Դուռը կրօնական ազատութեան սկզբունքն անխախտ պահելու և ամենընդարձակ կերպիւ ընդլայնելու կամը յայտնելով, դաշնադիր տէ-

րութիւնը անոր այս ինքնայօժար յայտարարութիւնը կ'արձանագործեն :

Օսմանեան տէրութեան ոչ մէկ մասին մէջ կրօնի տարբերութիւնը պիտի չկրնայ մէկու մը դէմ հանուիլ իբրև պատճառ բացառութեան կամ անկաբողոքութեան քաղաքային և քաղաքական իրաւունքներ գործածելու, հասարակային պաշտամանի և պատուոց ընդունուելու կամ այլ և այլ արուեստներ քաջարտարութիւններ գործածելու մասին : Ամեն մարդ՝ առանց կրօնի խրտրութեան՝ վկայութիւն տալու պիտի ընդունուի դատարանաց առջև :

Ամեն կրօնից ազատութիւնն ու արտաքին արարողութիւններն ապահովելու են ամենուն, և բնաւ արգելք պիտի չդրուի այլ և այլ կրօնական հասարակութեանց թէ նուիրապետական կառավարութեանն և թէ իրենց հոգևոր գլխոց հետ ունեցած յարաբերութեանց :

Ամեն ազգաց եկեղեցականները, ուխտաւորներն ու կրօնաւորները թէ եւրոպական և թէ ասիական թուրքիոյ մէջ ուղևորած ժամանակնին՝ մի և նոյն իրաւունքն ու արտօնութիւնները պիտի վայելեն :

Թուրքիոյ մէջ թէ վերոյիշեալ անձանց, և թէ անոնց կրօնական և բարեգործական հաստատութեանց նկատմամբ 'ի Ս. Տեղիս և այլուր՝ տէրութեանց դեսպաններուն ու հիւպատոսներուն պաշտօնական պաշտպանութեան իրաւունքը ճանչուած է :

Գաղղիոյ ստացած իրաւունքներն յատկապէս վերապահեալ են, հետևաբար Ս. Տեղեաց մէջ ներկայ վիճակին դպչլի բնաւ ներելի չէ :

Աթոս լեռան (Սինօթոզ) կրօնաւորներն, ինչ և ըլլայ իրենց ծնած երկիրն, ասկէ առաջ ունեցած սեփականութեանց և իրաւանց մէջ պիտի մնան, և առանց բացառութեան կատարեալ իրաւունք և արտօնութիւն պիտի վայելեն :

Յօդ. 63. 1856 մարտ 30ին Բարիդի դաշնադրութեան՝ ինչպէս նաև 1871 մարտ 13ին Լոնտրայի դաշնադրութեան այն ամեն տրամադրութիւններն՝ որք ներկայ դաշնադրութեամբ խափանուած կամ փոփոխուած չեն, հաստատուն կը մնան :

Յօդ. 64. Ներկայ դաշնադրութիւնը պիտի վաւերանայ, և վաւերացումները պիտի փոխանակուին 'ի Պեռլին մինչև երեք շաբաթ, և աւելի կանուխ՝ եթէ կարելի է :

Ի հաստատութիւն այսմ, իւրօքան չիւր տէրութեանց լիազօր երեսփոխաններն ստորագրեցին և իրենց զինանշանովը կնքեցին :

Արարեալ 'ի Պեռլին յերեքտասաներորդում աւուր ամսեանն յուլիսի հազար ութ հարիւր եօթանասուն և ութ ամին :

(Ստորագրորդներ)

Պիեռնֆիլէս. — Սըզաբէ. — Օսոթուսէլ :

Անտրաշի. — Քարօշի. — Հայմերի :

Վաթինկզօ. — Սէն-Վալիէ. — Հ. Տէբէ :

Պիսմաբէ. — Պիւլով. — Հօհէնլօհէ :

Լ. Գորգի. — Լօնէլ :

Կօլաբով. — Դուվալով. — Տ. Ուպրի :

Ալ. Գարաթէոգորի. Մէհմետ Ալի. Սատուլահ :

